

สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม จำกัด

● ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์โดยสังเขป

สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม จำกัด จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ อันเนื่องมาจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๓๖ ให้จัดตั้งสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงรวมทั้งหมด ๖ สหกรณ์ ซึ่งในเขตพื้นที่อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน มีเป้าหมายที่ต้องดำเนินการ ๑ แห่ง คือ จัดตั้งสหกรณ์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน

คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนสหกรณ์พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อนายทะเบียนสหกรณ์ และนายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาจดทะเบียนสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๓๖ โดยใช้ชื่อว่า “สหกรณ์การเกษตรห้วยต้มนำเจริญ จำกัด” เลขทะเบียนสหกรณ์ ที่ ก.๐๑๗๘๓๖ ที่ตั้งสำนักงาน ๒๑๘ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน ท้องที่ดำเนินงานตำบลนาทราย ตำบลดงคำ ตำบลลี่ ตำบลป่าไผ่ อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน สหกรณ์มีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน ๗๐ คน เริ่มดำเนินงานเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๖ ปัจจุบันมีสมาชิก ๕๓๓ คน สมาชิกทั้งหมดอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ต่อมาในปี ๒๕๕๘ ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘ ได้มีมติให้เปลี่ยนชื่อสหกรณ์จากชื่อเดิม “สหกรณ์การเกษตรห้วยต้มนำเจริญ จำกัด” เป็นชื่อใหม่ในนาม “สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม จำกัด” เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในการเป็นสหกรณ์ในเขตพื้นที่โครงการหลวง

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์

มีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการผลิตและการจำหน่ายตามแนววิถีทางสหกรณ์ เป็นองค์กรกลางให้ทราบถึงภาวะราคาและการตลาด เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการผลิตเพื่อให้ได้คุณภาพและปริมาณตามความต้องการของตลาด ยังผลให้ เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น ก่อให้เกิดความมั่นคงแก่ครอบครัวและประเทศชาติ

● ลักษณะทั่วไป

ภูมิประเทศ

เป็นพื้นที่ราบ เนินเตี้ย มีความลาดชันของพื้นที่ ๒.๘% สูงจากระดับน้ำทะเล ปานกลางประมาณ ๕๐๐ เมตร ลักษณะดินด้านบนเป็นดินร่วนปนทราย ดิน ด้านล่างเป็นศิลาแลง ส่วนใหญ่ขาดความอุดมสมบูรณ์ มีค่า pH ที่ ๕.๕ - ๖.๕

ภูมิอากาศ

อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๙.๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๗.๕ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปี ๑,๑๖๖ มิลลิเมตร จากวันฝนตก ๑๐๑ วัน

การเดินทาง

ชุมชนพระบาทห้วยต้มอยู่ห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ ๑๗๓ กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ ๓ ชั่วโมง ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๖ (เชียงใหม่-ลำพูน) เมื่อถึงอำเภอเถลิงให้เลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๑๐๘๗ หรือจากเมืองเชียงใหม่สามารถใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ (เชียงใหม่-ฮอด-แม่ฮ่องสอน) ผ่านดอยเต่าแล้วเข้าที่อำเภอเถลิง

ข้อมูลหมู่บ้านและประชากร

ชุมชนพระบาทห้วยต้ม เป็นชาวเขาเผ่าปกากะญอ อยู่รวมกันเป็นชุมชนใหญ่มี ๑๐ หมู่บ้าน คือ

๑. บ้านพระบาทห้วยต้ม หมู่ที่ ๘
๒. บ้านหนองปู หมู่ที่ ๙
๓. บ้านหนองบอน หมู่ที่ ๑๑
๔. บ้านเด่นยางมูล หมู่ที่ ๑๒
๕. บ้านหนองนา หมู่ที่ ๑๓
๖. บ้านเด่นทรายมูล หมู่ที่ ๑๔
๗. บ้านหนองเกียง หมู่ที่ ๑๘
๘. บ้านศรีเวียงชัย หมู่ที่ ๒๑
๙. บ้านชัยวงษา หมู่ที่ ๒๒
๑๐. บ้านพระบาทพัฒนา หมู่ที่ ๒๓

เป็นชาวเขาที่อาศัยอยู่รวมกันใหญ่ที่สุดในจังหวัดลำพูน ปัจจุบันมีจำนวน ๒,๕๙๐ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมดมีจำนวน ๑๒,๒๕๓ คน มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ถิ่นคือ กินมังสวิรัต ไม่ดื่มของมึนเมาและห้ามจำหน่าย ยี่ตมั้น ปฏิบัติตามคำสั่งสอน ของครูบาชัยยะวงศาพัฒนา มีการพึ่งพาอาศัยและเอื้ออาทรต่อกัน มีความสามัคคี มีการร่วมมือกันสูง มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชนเผ่า มีสถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีวัฒนธรรม

ชุมชนพระบาทห้วยต้ม มีหลวงปู่ครูบาวงศาพัฒนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ เลื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนา ก่อนเข้าวัดต้องถอดรองเท้าไว้นอกวัด โดยเฉพาะวันพระ จะถือเป็นวันสำคัญของคนในชุมชน โดยจะร่วมกันหยุดงานและแต่งกายด้วยชุดประจำเผ่าที่มีสีสันทสวยงาม พาครอบครัวเพื่อมาร่วมกันไปทำบุญ ตักบาตร นอกจากจะตักบาตรด้วยข้าวและอาหารเจแล้ว ในชุมชนพระบาทห้วยต้ม ยังมีประเพณีตักบาตรผักอีกด้วย ฟังเทศน์และบำเพ็ญประโยชน์ให้วัด ในช่วงค่ำก็จะไปเวียนเทียนและสวดมนต์ ไหว้พระภายในวัด และรอบองค์พระมหาธาตุเจดีย์ศรีเวียงชัย สำหรับการทำบุญ ตักบาตรนั้นจะมีทุกวัน โดยพระภิกษุ สามเณร จะรับบิณฑบาตที่วัดทุกๆ เช้า ซึ่งพุทธศาสนิกชนที่อยู่นอกชุมชน บุคคลทั่วไป หรือนักท่องเที่ยว สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้นับเป็นประเพณีอันดีงาม สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวและแสวงบุญเป็นประจำ

อาชีพ

การเกษตร การทำไร่ข้าวโพด

นอภาคการเกษตร ทอผ้า, ทำเครื่องเงิน

● ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ (ณ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗)

๑. จำนวนสมาชิก ๕๓๓ คน
๒. คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ จำนวน ๗ คน
๓. เจ้าหน้าที่บัญชี จำนวน ๑ คน

(ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้สนับสนุนงบประมาณจ้างเหมาบริการเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์ เพื่อช่วยเหลือสหกรณ์ในการจัดทำบัญชี/การตลาด จำนวน ๑ คน)

๔. กลุ่มอาชีพในสังกัดสหกรณ์ จำนวน ๕ กลุ่ม ได้แก่

- ๑) กลุ่มสตรีสหกรณ์พระบาทห้วยต้ม
- ๒) กลุ่มเยาวชนสหกรณ์พระบาทห้วยต้ม
- ๓) กลุ่มแปรรูปผ้าทอ
- ๔) กลุ่มตีเหล็กบ้านห้วยต้ม
- ๕) กลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่

๕. อาคารสำนักงาน ๑ หลัง

(ปี ๒๕๕๒ กรมส่งเสริมสหกรณ์สนับสนุนเงินอุดหนุนจ่ายขาด จำนวน ๘๖๖,๒๐๐ บาท เพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงาน ขนาด ๑๒X๑๖ เมตร)

๖. ธุรกิจหลักของสหกรณ์ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจเงินรับฝาก และธุรกิจรวบรวมผลผลิต

๗. ผลผลิตหลักของสหกรณ์ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๘. ผลการจัดระดับชั้นสหกรณ์ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็ง อยู่ในชั้นที่ ๑

๙. ผลการประเมินการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับดี

๑๐. ไม่มีข้อบกพร่องทางการเงินและบัญชี

๑๑. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สหกรณ์ได้รับการประเมินธรรมาภิบาล อยู่ในระดับดี

๑๒. สหกรณ์จัดทำงบการเงินและปิดบัญชีประจำปีได้ภายใน ๓๐ วัน และประชุมใหญ่ได้ภายใน ๑๕๐ วัน

๑๓. สหกรณ์ไม่มีการทุจริต

● ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ (สำหรับปีบัญชีสิ้นสุด ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗)

๑. ทุนเรือนหุ้น ๑๓,๔๖๑,๕๕๐ บาท

๒. ทุนสำรอง ๑,๐๙๙,๘๓๕.๖๓ บาท

๓. ทุนสะสมตามข้อบังคับ ๑๙๙,๒๖๐ บาท

๔. ทุนดำเนินงาน ๑๘,๗๔๗,๒๓๖.๐๒ บาท

๕. ธุรกิจสินเชื่อ ๑๕,๒๘๒,๐๓๐ บาท

๖. ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ๕๓๑,๒๒๐ บาท

๗. รับฝากออมทรัพย์ ๒,๕๐๗,๐๘๙.๘๑ บาท

๘. กำไรสุทธิ ๖๙๒,๘๔๖.๗๗ บาท

● กิจกรรมที่เป็นจุดเด่นของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ สมาชิกเป็นชนเผ่าปกาเกอะญอ ส่วนใหญ่รับประทานอาหารมังสะวิรัติ ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำไร่ข้าวโพด, ทอผ้า, ทำเครื่องเงิน

สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ ๔ ด้าน ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิก และธุรกิจรวบรวมผลผลิต

สำหรับธุรกิจสินเชื่อถือเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ ในแต่ละปีจะมีสมาชิกมากู้ยืมเงินกับสหกรณ์มากกว่า ๗๐% สหกรณ์จะจ่ายเงินกู้ระยะสั้นให้กับสมาชิกเพื่อนำไปลงทุนในการประกอบอาชีพ เช่น ทำไร่ข้าวโพด จุดเด่นของธุรกิจสินเชื่อ คือ เมื่อครบกำหนดชำระคืน สมาชิกสามารถส่งคืนทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยได้ครบ ๑๐๐% เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าปกาเกอะญอ มีลักษณะนิสัยประจำชนเผ่า คือ มีความซื่อสัตย์และตรงเวลารักษาความสัตย์สัญญา ดังนั้น เมื่อสมาชิกกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ไปแล้ว เมื่อถึงเวลาครบกำหนดส่งชำระคืนเงินกู้ สมาชิกจะถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามสัญญา สำหรับแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ มาจากทุนดำเนินงานภายในของสหกรณ์เอง (ทุนเรือนหุ้น+เงินรับฝากออมทรัพย์)

เป็นสหกรณ์ที่ต้องการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจรวบรวมและแปรรูปผลผลิต ได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการแปรรูป และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของตลาด รวมถึงการพัฒนาตลาดสินค้าชุมชนเพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว

● ความสำเร็จของสหกรณ์

สหกรณ์ฯ ได้ดำเนินธุรกิจให้ความช่วยเหลือสมาชิก นับตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ เป็นต้นมา สหกรณ์สามารถช่วยสมาชิกในหลาย ๆ ด้าน เช่น

๑. สมาชิกมีแหล่งเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม ลดการกู้ยืมเงินนอกระบบ
 ๒. สมาชิกสามารถซื้อวัสดุการเกษตร (ปุ๋ย) และสินค้าอุปโภคบริโภค (ข้าวสาร) ได้ในราคาที่ยุติธรรม ไม่ต้องเดินทางไปซื้อเองในตัวอำเภอ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้เป็นอย่างดี
 ๓. สมาชิกได้รับเงินปันผลตามหุ้นและเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจจากสหกรณ์ทุกปี
- จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ผ่านมา สหกรณ์สามารถเอื้อประโยชน์ให้กับสมาชิกได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ครอบครัวสมาชิกอยู่ดีกินดี ดำเนินชีวิตเป็นไปตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

● ปัจจัยที่ส่งผลถึงความสำเร็จของสหกรณ์

๑. สมาชิกมีวินัยทางการเงิน มีความซื่อสัตย์ และที่สำคัญสมาชิกสหกรณ์ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ
๒. สหกรณ์ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มูลนิธิโครงการหลวง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ที่มา : กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘